

НАРОДНИ БУДИТЕЛИ

Любенъ Каравеловъ

Образуванъ е вече комитетъ за тържественото чествуване 100 годишнината отъ раждането на великия българинъ Любенъ Каравеловъ. Чествуването ще стане въ началото на идната 1938 година, когато, споредъ последнитъ проучвания, се навършватъ точно 100 години отъ неговото раждане.

Най-известни сж неговитъ повести „Мамино детенце“, „Българи отъ старо време“ и пѣсенъта „Хубава си, моя горо“.

Починалъ е наскоро следъ освобождението ни, в- гр. Русе.

НАШАТА РОДИНА

Отъ Стоянъ Василевъ

Тунелътъ подъ Търново

Изгледъ на Търново отъ „Царевецъ“

БЪЛИЯТЪ

Прегърналъ внучето си, старецътъ съ пепелявитъ вежди гледаше презъ прозореца навънъ. Какъвъ хубавъ снѣгъ е навалѣлъ, какъ хубаво е затоплилъ хранитѣ!

— Дѣдо, — питаше го малкото момче, — защо ти е бѣла брадата?

— Не зная, пиле.

— Ти ли не знаешъ! Знаешъ, дѣдо. Кажу ми де, защо?

— Защо ли, — ще си ходя вече.

— Кжде? — обърна тъмнитъ си очи малкиятъ.

— На она свѣтъ.

— Кой?

— Бѣлия, чедо.

— Има ли такъвъ свѣтъ, бе дѣдо?

— Има ами.

— Кжде е?

— Много далеко. Тамъ кждето свършва нашата земя, че по-нататъкъ.

— Ти знаешъ ли пжтъ?

— Зная го.

— Ходилъ ли си нѣкога?

— Не съмъ, ала сега ще заминавамъ.

— Разкажи бѣ, дѣдо!

— Какво да ти разкажа?

Старецътъ протегна ржка и избърса съ дланъ изпотения джамъ на прозореца. Погледна далечинитъ нивя и захортува. Малкиятъ ловѣше съ отворена уста думитъ му.

... То бѣше едно време, когато бѣхъ като тебе, малко по-голѣмичкъ. Самъ си навивахъ навитъ и носѣхъ широкъ червенъ поясъ. Моятъ татю бѣше коларъ и правѣше колелета отъ крушово дърво. Проводи ме единъ день да отсѣка крушата, дето е срѣдъ нивата на Кара баиръ. Взехъ бравата и поехъ нагоре. Когато стигнахъ, щомъ замахнахъ — още не съмъ ударилъ — нѣкой ми хвана ржката. Обърнахъ се. Гледамъ единъ незнаенъ човѣкъ.

— Не я сѣчи сега, ами чакай да си иде лѣтото. Вижъ, горе една гургуричка е измжила малки пилета. Почакай доде имъ израстнатъ криле и изхвъркнатъ отъ гнѣздото.

— Ако не я отсѣка, — отвърнахъ му азъ, ще ме гълчи татю.

— Нѣма да те гълчи. Кажу му, че азъ съмъ те спрѣлъ.

— Кой си ти?

— Она, който сипе бѣлия снѣгъ на зе-

СВѢТЪ

мята и когато хората остарѣятъ, провожда имъ по едно бѣло магаре да ги отнесе на бѣлия свѣтъ.

Азъ отпуснахъ бравата и го попитахъ за бѣлия свѣтъ. Той ми разказа, че тамъ всичкитъ хора сж бѣли като снѣга. И биволитъ имъ сж бѣли, и кжцитъ, и магаретата. Тамъ три пжти жѣнать бѣло жито, а отъ чешмитъ тече бѣлъ медъ, намѣсто вода. И дърветата сж бѣли, съ бѣла шума и сѣнкитъ на дърветата бѣли. Като легнешъ на сѣнка само бѣли сѣница сѣнувашъ, а малкитъ ангелчета вѣятъ хладина съ крила.

— Искамъ да дойда на бѣлия свѣтъ — рекохъ на незнайния.

— Ще дойдешъ и ти.

— Кога?

— Когато станешъ бѣлъ човѣкъ.

И като бръкна въ торбата си, той извади едно голѣмо кжло и рече:

— Тръгни нагоре и развивай кжлото. Все нагоре пжтъ дръжъ. Като развиешъ цѣлото кжло, спри да си починешъ. Седни и чакай, доде ти проводя едно бѣло магаре да те вземе.

И щомъ ми даде кжлото, незнайниятъ се изгуби. Тръгнахъ азъ нагоре и почнахъ да развивамъ кжлото. Колко години съмъ вървѣлъ, не зная, ама когато стигнахъ до онуй кладенче, дето е задъ моста, подъ орѣха — нали го знаешъ, чедо, — и се огледахъ, видѣхъ, че съмъ побѣлѣлъ. Когато влѣзохъ въ туй село, нашето де, кжлото се свърши. Бѣхъ уморенъ отъ дългия пжтъ, та седнахъ да си почина на единъ камѣкъ. Че зарѣмолѣ дѣждъ. Чакай, рекохъ, да си направя една кжца, да имамъ сущинка, додето чакамъ магарето. Направихъ тази кжца и откакъ съмъ я направилъ все до прозореца седя.

Малкиятъ го гледаше очудено.

— Дѣдо, истина ли е туй, дето горазправяшъ?

— Какъ да не е истина. Ами я да си подрѣмна че отмѣлѣхъ. Ти нали гледашъ навънъ. Щомъ като видишъ, че иде едно ангелче, повело едно бѣло магаре, бутни ме за рамото да стана.

Малкиятъ опрѣ чело на джама.

Навѣнъ пѣрполѣха дребни снѣжинки.

Ангелъ Каралийчевъ

НАШИ ПИСАТЕЛИ

Ангелъ Каралийчевъ

Той е единъ измежду най-даровититъ наши детски писатели. Неговитъ разкази и приказки сж събрани въ книгитъ: „Ржжъ“, „Имане“, „Жълтица“, „Мечо“, „Богородична сълза“ и други. Роденъ е презъ 1902 г. въ с. Стражица, Гор.-Орѣховско. Разказътъ, който помѣстваме, е изъ книгата „Богородична сълза“.

ИЗЪ МУЗЕНТЪ

Музеятъ „Иванъ Вазовъ“

Работната стая на голѣмия народенъ поетъ Иванъ Вазовъ